

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 1498 /DPSSG
DATA 23.06.2011

Biroul permanent al Senatului
Bp 388 129.07.2011

Doamnă președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *"Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 1/2011, a educației naționale"*, inițiată de domnul senator Petru Filip și domnul deputat Cătălin Croitoru – Grupurile parlamentare ale PD-L (Plx. 239/2011).

I. Principalele reglementări

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă urmărește *„să reechilibreze, în general, managementul tuturor universităților și să dea un conținut european conceptului constituțional de autonomie universitară care este garantat pentru întregul învățământ superior românesc”*.

Astfel, se propun, în principal, următoarele:

- eliminarea învățământului cu taxă din instituțiile de învățământ superior de stat;
- introducerea de drepturi suplimentare pentru învățământul particular și confesional, respectiv înființarea acestor instituții de către persoane fizice, dreptul membrilor fondatori de a avea decizia finală în orice problemă, eliminarea protecției intereselor studenților în cazul desființării instituțiilor private de învățământ;
- înființarea instituțiilor de învățământ superior prin hotărâre de Guvern;

- eliminarea unor elemente prezente obligatoriu în acest moment în Carta universitară, respectiv Codul de etică și deontologie profesională universitară, condițiile în care se pot încheia contracte cu instituțiile publice și cu alți operatori economici în vederea desfășurării unor programe de cercetare fundamentală și aplicativă sau a creșterii nivelului de calificare a specialiștilor cu studii universitare, condițiile în care universitatea se poate asocia cu alte instituții de învățământ superior sau alte organizații pentru îndeplinirea misiunii sale, modalitățile în care se pot construi, deține și folosi elementele aferente bazei materiale a universității, necesare educației și cercetării științifice, modalitățile de colaborare dintre structurile de conducere ale universităților și sindicatele personalului didactic, de cercetare, tehnic și administrativ și organizațiile studențești legal constituite;

- eliminarea unor funcții de conducere, respectiv funcția de *director general administrativ*, precum și introducerea altora noi, precum cea de *președintele, cancelarul și directorul școlii doctorale*.

II. Observații

1. Soluțiile legislative preconizate nu sunt racordate în mod adecvat liniilor directoare trasate în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale în ceea ce privește *conceptul constituțional de autonomie universitară*.

Raportarea la dispozițiile *Legii nr. 480/2006 pentru modificarea și completarea Legii învățământului nr. 84/1995, republicată*, act normativ indicat în *Expunerea de motive*, nu este tocmai inspirată, având în vedere că prin această lege au fost introduse în conținutul normativ al *Legii învățământului nr. 84/1995* o serie de concepte, care au condus la declararea neconstituționalității acelor dispoziții.

Astfel, prin *Decizia nr. 731/2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 alin. (5) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, raportate la art. 116¹ alin. (1) și art. 116² alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995*, Curtea Constituțională a statuat în sensul că prevederile constituționale „*consacră și garantează o singură formă de autonomie, și anume cea universitară, indiferent că este vorba de învățământul superior de stat sau de învățământul superior particular, autonomie al cărei conținut trebuie să fie identic în ambele cazuri*”. În aceste condiții și având în vedere faptul că aceste instituții fac parte din sistemul național de învățământ, Curtea a constatat că „*principiul constituțional al autonomiei universitare trebuie să își găsească reflectarea, în egală măsură,*

asupra organizării și funcționării procesului de învățământ, a statutului cadrelor didactice, a promovării în funcție a acestora, a normei didactice etc.”.

De asemenea, prin *Decizia nr. 23/2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 93 alin. (2) teza a treia din Legea învățământului nr. 84/1995 și ale art. 72 alin. (3) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul cadrelor didactice*, Curtea Constituțională a statuat următoarele: *„Legea fundamentală a consacrat prin art. 32 alin. (6) principiul autonomiei universitare, fără să definească însă această noțiune, de unde, văzând și prevederile alin. (5) ale aceluiași articol, în conformitate cu care învățământul de toate gradele se desfășoară în condițiile legii, rezultă că legiuitorul constituant a lăsat legiuitorului ordinar libertatea de a stabili elementele autonomiei universitare și condițiile în care aceasta se exercită”.* Căci, fără îndoială, așa cum s-a arătat și în *Decizia Curții Constituționale nr. 1646/2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 10/2009 privind dreptul studenților înmatriculați la formele de învățământ la distanță sau cu frecvență redusă de a continua studiile la programe de studii de licență autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate*, autonomia universitară nu este un drept absolut, ci presupune anumite limite.

Toate aceste constante degajate în timp din jurisprudența Curții Constituționale au stat la baza elaborării *Legii educației naționale*, dispozițiile acesteia în materia învățământului superior articulându-se, în mod armonios, în jurul conceptului constituțional al autonomiei universitare. În plus, semnalăm că prevederile în această materie au fost supuse controlului de constituționalitate, prin raportare la dispozițiile art. 32 alin. (6) din *Constituția României, republicată*, potrivit cărora autonomia universitară este garantată, prin *Decizia nr. 2/2011 referitoare la obiecția de neconstituționalitate privind Legea educației naționale, în ansamblul său, precum și, în special, art. 45 alin. (5), (6), (7) și (9), art. 46 alin. (2), art. 121, art. 125 alin. (1) lit. a), b) și c), art. 125 alin. (2), art. 128 alin. (5), art. 132 alin. (5), art. 212 alin. (3), art. 215 alin. (1), (3) și (4), precum și art. 361 alin. (2) din lege*, Curtea respingând obiecția de neconstituționalitate formulată.

2. În ceea ce privește propunerea de eliminare a învățământului cu taxă din instituțiile de învățământ superior de stat, menționăm faptul că, în contextul în care România are încă un număr de studenți la mia de locuitori mai mic decât media europeană, iar angajamentele externe ale României menționează creșterea numărului de cursanți în învățământul terțiar, nu considerăm oportună limitarea dreptului la învățământ pe alte criterii decât cele de calitate.

Totodată, cu privire la caracterul gratuit al învățământului de stat, sintagma utilizată în ipoteza normativă a art. 32 alin. (4) din Constituție, menționăm că, prin *Decizia nr. 165/2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, precum și a dispozițiilor art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2000 privind învățământul universitar și postuniversitar de stat cu taxă, peste locurile finanțate de la bugetul de stat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 441/2001*, Curtea Constituțională a statuat în sensul că *legea fundamentală „nu exclude posibilitatea învățământului de stat cu taxă”*.

3. Nu considerăm oportună introducerea prevederii potrivit căreia instituțiile de învățământ particular și confesional să fie înființate de către persoane fizice, deoarece o fundație este alcătuită din persoane fizice și/sau juridice.

De asemenea, nu susținem introducerea unor reglementări diferite în învățământul de stat și privat (prevalența deciziilor membrilor fondatori în fața celor luate de consiliul de administrație/senat), iar în ceea ce privește protecția intereselor studenților, precizăm faptul că aceasta nu poate lipsi, întrucât întreaga lege este centrată pe elev și student.

Curtea Constituțională a emis *Decizia nr. 730/2009* și *Decizia nr. 731/2009*, conform cărora autonomia universitară, așa cum a fost ea definită de lege, trebuie să fie aceeași pentru toate instituțiile de învățământ superior (de stat, confesional, particular), indiferent de forma de proprietate a patrimoniului, de aici decurgând și necesitatea aplicării aceluiași reguli în toate instituțiile de învățământ superior.

4. În ceea ce privește propunerea ca înființarea instituțiilor de învățământ superior să se facă prin hotărâre a Guvernului, semnalăm faptul că această soluție legislativă statuează, implicit, și desființarea acesteia tot prin hotărâre a Guvernului, ceea ce poate da naștere, în viitor, unor imixțiuni sau chiar abuzuri în viața universității.

5. Referitor la eliminarea unor elemente prezente obligatoriu în acest moment în *Carta universitară*, considerăm că existența acestor prevederi în *Carta universitară* este absolut obligatorie pentru toate instituțiile de învățământ superior.

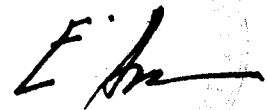
6. În ceea ce privește funcțiile de conducere existente în forma actuală a legii, acestea contribuie la crearea unor structuri flexibile de conducere și la separarea clară a atribuțiilor și competențelor acestora.

7. Referitor la reglementarea capacității de școlarizare și dimensionarea formațiilor de studiu pe alte criterii decât cele legate de calitatea învățământului, semnalăm faptul că nu susținem nicio modificare care să nu garanteze calitatea actului educațional și alinierea la *Spațiul European al Învățământului Superior*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Doamnei deputat **Roberta Alma ANASTASE**

Președintele Camerei Deputaților